

marife

dini arařtırmalar dergisi
Turkish Journal of Religious Studies

cilt / volume: 19 • sayı / issue: 1 • yaz / summer 2019

ARAŐTIRMA
Research

Iraklı Öykücülerden 'Alî es-Sibâi'nin "Suyûfun Haşebiyetun" Adlı Öyküsü

Mevlüt Öztürk

Öğr. Gör. Dr., Uşak Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi
Temel İslam Bilimleri Bölümü Arap Dili ve Belagatı Ana Bilim Dalı
mevlut.ozturk@usak.edu.tr | <https://orcid.org/0000-0002-5711-520X>

Geliş Tarihi / Received: 09.04.2019 • Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 19.06.2019

Öz

Batı'da ilk örnekleri verilmiş olan modern kısa öykü, bütün dünyada olduğu gibi başta Mısır olmak üzere Arap dünyasında da büyük bir ilgi görmüş ve bu türde seçkin örnekler verilmiştir. Öykü aynı şekilde Irak'ta da büyük bir ilgi ile karşılaşmış ve yazarlar tarafından başarılı yapıtlar ortaya konmuştur. Mısır ve Lübnan, daha sonra Batı ve Osmanlı etkisinde kalan Irak öykücülüğü sonraki dönemlerde bu etkilerden kurtularak kendine özgü temellerini yavaş yavaş atmaya başlamış ve güzel örneklerini vermiştir.

Bu türün Irak'taki temsilcilerinden biri de günümüz öykücülerinden 'Alî es-Sibâi'dir. Kendine has bir üslûba sahip olan yazar, şu ana kadar on bir öykü kitabı yayımlamıştır. Bu çalışmanın konusunu teşkil eden öyküsü yazarın "Benâtul-hâibât" (Umutsuzluğun Kızları) adlı öykü kitabının ikinci öyküsüdür. İlk öyküsü "Ferâis-u bi siyâbi'l-ferah" (Mutluluk Elbiselerinin Avcıları) olan eser, 47 sayfadan oluşmuş orta hacimli bir kitaptır. Suyûfun haşebiyetun (Tahtadan Kılıçlar) adlı bu öyküde özeld e Nâşiriye kenti olmak üzere Irak tarihi ile sonraki dönem arasında bir olay örgüsü bulunur. Öykü, Irak tarihinin bir döneminde (Saddam Hüseyin Dönemi) yapılan -özellikle de kadınlara- zulümleri ele almaktadır. Öyküde birlikte yaşadığı insanlarla adeta bütünleşmiş olan yazar, onların karşılaştıkları zorlukları, ümitsizlikleri gözlemlemiş ve gördükleri zulümleri anlatmıştır.

Anahtar Kelimeler: 'Alî es-Sibâi, Benâtul-Hâibât, Suyûfun Haşebiyetun, Çağdaş Arap Edebiyatı, Çağdaş Irak Edebiyatı.

The Iraqi Storywriter 'Alî al-Sibâi's Story Suyûf Khashabiyya (The Wooden Swords)

The first examples of the genre of modern short story have appeared first in the West, receiving a great interest from the Arab world in general and from Egypt in particular. As has been done all over the world, many distinguished examples have been produced in this genre. In the same way, this genre has enjoyed a great interest from Iraqi writers and many successful works have been produced by them. The Iraqi literature of short stories, coming under the sway of Egypt and Lebanon first and then the West and the Ottoman, has gotten rid of that sway to slowly lay down its own literary foundations and then bear fruits.

'Alî al-Sibâi, a contemporary storywriter, is one of the representatives of this genre in Iraq. Possessed of a literary style special to himself, he has so far published eleven books of short story. The topic of this study is the second short story of his book Banât al-Khâiba (The Daughters of Despair). The book, the first story of which is Farâis bi Thiyâb al-Farah (The Hunters for the Clothes of Joy), is a middle-sized book that consists of forty-seven pages. The short story entitled Suyûf Khashabiyya (The Wooden Swords) contains a plot that extends from the past history of Iraq and the city of Nâşiriyya in particular to the subsequent times. The story deals with the oppressions that were perpetrated particularly against the women in a certain period in the history of Iraq, i.e. during the rule of Saddam Hussein. The author, who is almost united with the people with whom he co-existed in the story, observed their hardships and despair, describing graphically the oppressions

they suffered.

Keywords: 'Alî al-Sibâi, Banât al-Khâibât, Suyûf Khashabiyya, Contemporary Arabic Literature, Contemporary Iraqi Literature.

Atıf / Cite as

Öztürk, Mevlüt. "Iraklı Öykücülerden 'Alî es-Sibâi'nin "Suyûfun Hâşebiyetun" Adlı Öyküsü". *Marife* 19/1 (2019): 225-248. <https://doi.org/10.33420/marife.551187>.

1. Giriş: Irak Öykücülüğüne Genel Bir Bakış

Kısa öykü, (short story/kıssa kaşîra) XIX. asırda ortaya çıkmıştır. Kısa öykü türünü ilk kez ortaya çıkararak, Amerikalı yazar Edgar Allan Poe'dur. (1809-1849) Poe'dan sonra aynı türde ilk eser verenler arasında Fransız Guy de Maupassant (1850-1893) yer almaktadır. Bu iki öykücü, kısa öykünün temellerini atmış ve sağlamlaştırmışlar; hatta bu uğurda hayatlarını vakfetmişlerdir. Rus modern kısa öyküsünün en önemli ustalarından Nikolay Vasilyeviç Gogol (1809-1852) ve Anton Pavloviç Çehov (1860-1904) kısa öykücülüğün temellerini daha da güçlendirmişlerdir. Bu öncü öykücülerin çalışmalarından sonra kısa öykü türü tüm dünya ülkelerine yayılmıştır.¹

Arap edebiyatında öykü ise geleneksel anlatı türleri Binbir Gece Masalları, Antara Efsaneleri, Hâyy bin Yakzân ve Mağâmeler'e kadar uzansa da modern anlamda 19. yüzyılın son yıllarında gelişen ve ancak 20. yüzyılın ilk yıllarında olgunlaşan yeni bir edebî türdür. Eleştirilenler, Arap öykücülüğünün kaynakları konusunda farklı görüşleri paylaşmaktadırlar. Bazı eleştirilenler, modern Arap öyküsüyle Orta Çağ Arap nesri arasında doğrudan bağlantı kurarak Mağâmeler'i Arap öyküsünün atası olarak görürler. Diğer bir grup ise Arap öykücülüğünün geçmişle hiçbir biçimde bağlantılı olmadığını ve öykünün Batı'dan ödünç alındığını savunur.² Unutulmaması gerekir ki, modern Arap öyküsü ile Batı öykü biçimleri ya da klasik Arap öyküsünün ilk biçimi arasındaki ilişki sadece köken bakımından değil; aynı zamanda dinamik bir metinsel ilişkidir.³ Arap edebiyatında ilk modern kısa öykü ise Muhammed Teymur'un *fi'l-Kıtâr*'ıdır. ("Trende", 1917).⁴

Arap dünyasında büyük bir ilgi gören ve bu türde güzel örnekler verilmiş olan öykü, aynı şekilde Irak'ta da büyük bir ilgi görmüş ve bu türde başarılı yapıtlar ortaya konmuştur. Irak öykücülüğünde önce Mısır ve Lübnan, daha sonra Batı ve Osmanlı tesiri görülür.⁵ Öykü yazarları 1920 ve 1930'larda Mısır ve Lübnan edebiyatının bu etkisinden kurtularak kendi edebiyatlarının temellerini yavaş yavaş atmaya

¹ Muhammed Tasa, "Suriye Öykücülerinden Mâcid Reşîd el-'Uveyyid'in Sıcak Bir Yaz'ı", *Marife* 6/2 (2006): 133-134.

² Mehmet Hakkı Suçin, "Arap Öykücülüğünde Kilit Bir İsim: Yahya Hakkı", *Son Duvar Dergisi* (Mart 1998): 30.

³ Sabri Hâfız, "Modern Arap Kısa Öyküsü- 1", trc. Azmi Yüksel, *Nüşa Dergisi* 9 (2003): 78.

⁴ Musa Yıldız, "Arap Edebiyatında İlk Modern Kısa Öykü: Muhammed Teymur'un *Fi'l- Kıtâr*'ı", *Nüşa Dergisi* 4 (2002): 44.

⁵ Hüseyin Yazıcı, "Hikâye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 1998), 17:

→

başlamışlardır.⁴

Irak'ta öykücülüğün geçmişi 1908'e kadar uzansa da modern edebi öykünün ölçülerine uygun eserler 1930 neslinin kaleminden çıkmıştır. Aralarında, "et-Talâ'î" (Bağdad 1929) adlı eseriyle Türk öykücüsü Ömer Seyfeddin'in etkisinde kalan Mahmud Ahmed es-Seyyid, "el-Hasedu'l-evvel" (Bağdad 1930) adlı eseriyle Enver Şâûl, 'Azâmetun fâriğa ile Zunnûn Eyyub, Usretu umm Mihâîl ve Hâîrûn ile 'Abdulhak Fâdîl, Ahrâr ve 'abîd ile Şâlûm Dervîş gibi isimlerin bulunduğu bu ilk nesil; yabancı baskısından kurtulma, fakirlik, hastalık ve cehaletle mücadele gibi temaları işlemiştir. 1940'lı yıllarda fazla bir gelişmenin görülmediği Irak'ta 1950'lerde içtimaî, fikrî ve edebî açıdan önemli atılımlar kaydedilmiştir; özellikle 'Alî el-Hâkânî'nin Necefte "el-Beyân" adlı bir dergi çıkarıp öykü yarışmaları düzenlemesinden sonra daha önceki edebî sınırların dışına çıkan 'Abdulmecîd Lütfî, "Hems mubhem" ile Fuâd Tekerli, Nezar Selim, Şakir Hasbâk, "Hasîdu'r-rehâ" ile Gâîb Tume Fermân, "Mucrimûn tay-yibûn" ile Mehdî İsa es-Sakr, Abdullah Niyâzî ve "Neşîdu'l-arḍ" ile 'Abdumelik Nuri gibi isimler öykü tekniğini geliştirmişlerdir. Kültür açısından da bir ilerlemenin kaydedildiği bu dönemde adı geçen yazarların iç monolog tekniğiyle sosyal konulara eğildikleri dikkati çekmektedir. Bu arada öykülerde milliyetçi fikirler de yavaş yavaş kendini hissettirmeye başlamıştır. 1958'de siyasî atmosferden olumsuz yönde etkilenen öyküde 1965'ten itibaren önceki çalışmalarından kopuk ve düşük tempolu bir hareketlenme görülür. 'Âdil Kâmil, Mûsâ Kirîdî, Yahyâ Cevâd, Bâsim Hammûdî, "Şevâri zerḳâ" ile Munîr 'Abdulemîr ve "Ḥamâmu's-sa'âde" ile Hudayr 'Abdulemîr gibi genç öykücüler bu dönemde kayda değer yazarlar olarak görülmektedir. Irak öykücülüğü 1976'dan sonra genç neslin ortaya koyduğu sosyal, psikolojik ve yeni Batılı metot ve anlatım teknikleriyle muhteva ve üslûp bakımından çok ilerlemiştir. Başta 'Abdurrahman er-Rebî'î (er-Rubey'î), 'Abdussettâr Nâsır, Fu'âd Tekerlî ve Gâzî el-'Abbâdî olmak üzere birçok Iraklı öykücünün eseri çeşitli dillere tercüme edilmiştir.⁵

2. Yazar Hakkında

Modern dönem Irak öykücülerinden biri olan 'Alî 'Abdu'l-Hüseyn Şâlih Necm es-Sibâî 10.06.1970'de Irak'ın Nâşiriye kentinde doğmuştur. Gazetecilik hayatına Fransız felsefeci, edebiyat eleştirmeni, edebiyat ve toplum teorisyeni Roland Barthes'in çok sayıdaki makalesini tercüme ile başlamıştır. Daha sonra gazeteciliğinin ardından, iletişim alanında hizmet veren bir elektrik şirketinde mühendis olarak çalışan yazar, 1984 yılında ilk öyküsü 'Arbede 'uḳbi sicâratî'd-ḍâbiḥî'l-'Irâkî'yi yazmış ve 1997 yılında ise yazarlığının ilk dönem eserlerinden biri olan "Ursun fî maḳberatin" adlı öyküsünü ise Tunus "İthâf" dergisinde neşretmiştir.⁶

482.

⁴ Gülyaşar Demirci, *Mısır Edebiyatında Kısa Hikâye* (Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, 2004), 27.

⁵ Yazıcı, "Hikâye", 17: 482-483.

⁶ Arabicstory, "Ta'rifu 'Alî es-Sibâî", erişim: 15 Kasım 2018, <https://www.arabicstory.net/index.php?p=author&aid=2791>.

2.1. Yayımlanmış eserleri:

1.“İkâ’ātu’z-zemeni’r-râkış”: Kısa öykülerden oluşan eser 2002 yılında Dımeşk/Suriye İttihâtu’l-Udebâ ve’l-Kitâbu’l-‘Arab tarafından neşredilmiştir.

2.“Şarhatun kable’l-bekm”: Yazarın kısa öykülerinden oluşan bu eseri 2003-2004 yıllarında Dubey es-teşkâfe’nin üçüncüsünü düzenlediği yarışmada üçüncülük ödülü almıştır.

3.“Zuleyhâtu Yûsuf”: Kısa öykülerden oluşan eser 2005 yılında Bağdat/İrak Dâru’s-Şuûni’s-teşkâfeti’l-‘Âmme tarafından neşredilmiştir.

4.“İhtirâku memleketi’z-Zâmâmâ”: Beyrut/Lübnan’da Nâci Nu’mân ödülüne layık görülmüştür. Eser 2009 yılında Dımeşk/Suriye Dâru’l-Yenâbi’ li’n-Neşr tarafından neşredilmiştir. Eser beş dile çevrilmiştir.

5.“Benâtu’l-hâibât”: İki kısa öyküden oluşan eser ilk olarak 2014 yılında Bağdat/İrak Dâru Mezopotamya tarafından neşredilmiştir.

6.“Mudevvenâtu ermeleti cundiyyin mechûl”: Kısa öykülerden oluşan eser 2014 yılında Bağdat/İrak Dâru Mezopotamya tarafından neşredilmiştir.

7.“Şehrâzât: Kıdrî”: Eser 2017 yılında Washington /ABD Dâru Şâfi li’n-Neşr ve li’t-Tevzî’ tarafından neşredilmiştir.

8.“Kışaşun lâ testeħıkku’n-neşr”: Eser 2017 yılında Bağdat/İrak Dâru Kanâdîl tarafından neşredilmiştir.

9.“Alâ hâfeti’s-serdi”: Eser 2017 yılında Kâhire/Mısır Dâru Cûldin Bûk li’n-Neşr ve’t-Tevzî’ tarafından neşredilmiştir.

10.“Cudâriyyât”: Modern Irak öykü seçmelerinden oluşan eser 2017 yılında Bağdat/İrak Menşûrâtı Ahmet el-Mâlikî/Dâru’s-Semâ tarafından neşredilmiştir.

11.“Meselletu’l-eħzâni’s-Sûmiriyye”: Öykü koleksiyonu olan eser 2018 yılında Dâru’d-Derâvîş li’n-Neşr ve li’t-Tevzî’ tarafından neşredilmiştir.

2.2. Yayımlanmamış eserleri:

- 1.Yemdı ve tebkâ Şehrazât
- 2.Ve bekiye ra’su’n-ne’âmeti tahte’r-rimâl
- 3.Ra’su’n-ne’âmeti hârice’r-rimâl
- 4.Elvâh..
- 5.Nuhalâtun ‘âşikâtun ye’kulu ruûsehunne’-t-ıayr
- 6.Rivâyetâni
- 7.Rihletu’s-şâtır ke’l-kâmiş ilâ dâri’s-selâm

2.3. Ödülleri:

1.“Beytü’s-Şi’ri’l-‘Arabî”nin düzenlemiş olduğu yarışmada 1996-1997-1998 yıllarında peşpeşe birincilik ödülleri almıştır. Yazar bu birincilik ödülleri 1996 yılında “Medînetu hulimet bi ħıķâyâtiĥâ”, 1997 yılında “İkâ’ātu’z-zemeni’r-râkış” ve 1998 yılında “Ursun fi maķberatin” adlı öyküleri ile almıştır.

2. "Ûr el-İbdâ'iyye" dergisinin 1999 yılında Irak'ta düzenlemiş olduğu yarışmada "Mumyâu'l-Behlûl" adlı öyküsüyle üçüncülük ödülünü almıştır.

3. "Dubey eâ-æekâfe" nin 2003/2004 yıllarında düzenlemiş olduğu yarışmada "Şarhatun kable'l-bekm" adlı öyküsüyle üçüncülük ödülünü almıştır.

4. 2006 yılında Beyrut/Lübnan'da "İhtirâku memleketi'z-Zâmâmâ" adlı öyküsüyle Nâci Nu'mân ödülüne layık görülmüştür. Eser beş dile çevrilmiştir.

5. "Ûr el-İbdâ'iyye" dergisinin 2006 yılında Irak'ta düzenlemiş olduğu yarışmada "Ferâis-u bi siyâbi'l-ferah" adlı öyküsüyle birincilik ödülünü almıştır.

6. "Sihru'l-Beyân" adlı programın 2006 yılında Irak'ta düzenlemiş olduğu yarışmada altın plaket ödülüne layık görülmüştür.

7. 2011 yılında edebiyat alanında yapmış olduğu hizmetler sebebiyle Irak Kültür Bakanlığı tarafından devlet plaketine layık görülmüştür.

8. "Ûr el-İbdâ'iyye" dergisinin 2007 yılında Irak'ta düzenlemiş olduğu yarışmada "Mezâdu'r-ruûsi'l-'alenî" adlı öyküsüyle birincilik ödülünü almıştır.

9. "Eylû" dergisinin 2016 yılında Irak'ta kısa öyküler dalında düzenlemiş olduğu yarışmada "Rihletu'ş-şâṭir ke'l-kâmiş ilâ dâri's-selâm" adlı öyküsüyle ikincilik ödülünü almıştır.

10. 2017 yılında Öykücü Zemen 'Abd Zeyd öykü yarışmasında takdir ödülü almıştır.

11. 2018 yılında Kahire/Mısır'da düzenlenen "Nil ve Fırat Edîbi" şair yarışmasında "Nuḥalâtun 'âşikâtun ye'kulu ruûsehunne't-ṭayr" adlı öyküsü ile üçüncülük ödülünün yanısıra "Nil ve Fırat Edîbi" ünvanını almıştır.

12. 2018 yılında Kahire/Mısır'da düzenlenen "Muntedâ eâ-æekâfi li'l-Eşâleti ve'l-Mu'âşirati" yarışmasında "Kâkâ... Abdülḥalîm Hâfiô" adlı öyküsü ile birincilik ödülü almıştır.

2.4. Yazar Hakkında Yapılan Çalışmalar:

1. "Veylâtü'z-Zâmâmâ fi serdiyyâti'l-kâşi 'Alî es-Sibâî": Vecdân 'Abdu'l-'Azîz tarafından telif edilen eser 2015 yılında 'Ammân/Ürdün Dâru Feḍâât tarafından neşredilmiştir.

2. "el-Muncizu'l-ibdâ'î li'l- kâşi'l-'Irâkî 'Alî es-Sibâî: Eser 2017 yılında Dımeşk/Suriye Dâru Temmûz li'n-Neşr ve't-Tevzî' tarafından neşredilmiştir.

3. "el-Meytâ kâşşin fi nuşûşi'l-kâşi 'Alî es-Sibâî: Eser 2017 yılında Bağdat/Irak Dâru's-Semâ tarafından neşredilmiştir.

4. "Alî es-Sibâî kâşşan": Hâzım Kâmil Keyṭân el-Ḳaṭrânî tarafından 2015 yılında Ürdün Mûte Üniversitesinde yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Bazı eserleri İngilizce ve Hollandaca gibi dillere çevrilen yazarın eserleri birçok ilmî ve edebî dergide yayımlanmıştır.

'Alî es-Sibâî eserlerinde içerisinde yaşadığı toplumun uğradığı zulümleri, acı-
ları, sıkıntıları kendine has bir üslup ile anlatmıştır. Yazar, hikâyelerini, olayların

* 'Alî es-Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 1. Baskı (Dâru Kitâbâtin Cedîdâtin li'n-Neşri'l-İlîkturiniyyi, 2016), 71-74.
Marife 19/1 (2019): 225-248

birbiri içerisine girdiği Binbir Gece Masalları'na benzer, bir olayın diğer bir olay ile bağlantılı olduğu, öykünün ardında asil bir fikir ve bir hikmetin bulunduğu bir üslup ile yazmış,¹⁰ eserlerinde muhatabının dikkatini çekmek ve edebî bir amaç için sembolik bir anlatım kullanmıştır.

3. Öykünün İncelenmesi

'Alî es-Sibâî'nin "Suyûfun haşebiyetun" (Tahtadan Kılıçlar) adlı bu öyküsü yazarın iki öyküden oluşmuş "Benâtu'l-hâibât" (Umutsuzluğun Kızları) adlı kitabının ikinci öyküsüdür. İlk öyküsü "Ferâis-u bi siyâbi'l-ferah" (Mutluluk Elbiselerinin Avcıları) olan eser 47 sayfadan oluşmuş orta hacimli bir kitaptır.

Eserde yer alan her iki öykünün de birçok konuda birbirine benzer olduğu görülür. Öykünün yer aldığı bu eserin 2014 ve 2016 yıllarında olmak üzere iki baskısı yapılmıştır. Eserdeki her iki öyküde de çok acıklı trajik olaylar yer almasına rağmen ilk baskısında kitabın kapak resminde iki mutlu kız olması gerçekten ilginçtir. Gülümsemekten daha ziyade gözyaşı döktüren, insanın acıklı halini yansıtan bu esere başlık ve içerikle tamamen zıt böyle bir resmin konulmasının arka planında okurun dikkatini çekme isteği olduğu görülür. Zaten eserin başka bir yayınevi tarafından yapılan diğer bir baskısında eserin kapağı değiştirilmiş ve konu ile tamamen ilgili, ağlayan bir kız resmine yer verilmiştir.¹¹

Öykünün yer aldığı bu eserin 2016 yılında yapılan baskısına bir mukaddime yazan edebiyat eleştirmeni Senâ eş-Şe'lân eserde yer alan öyküler hakkında özet olarak şu şekilde bir değerlendirme yapmıştır:

Yazar, eserinde yer verdiği öykülerinde açık bir şekilde günlük hayatında birlikte yaşadığı insanların tarafını tutar. Onların ihtiyaçlarını, isteklerini, zorluklarını, kırılmalarını ve hayal kırıklıklarını tek tek gözlemler. Nitekim günlük hayatının ayrıntılarında tekrarlanan trajik durumlarında uzunca durur ve bu durumları gördüğü, idrak ettiği ve anladığı şekilde nakleder. Bunun için de bu trajik durum, mefhûma ve yazarın bakış açılarında göre öyküde birçok çeşit almıştır. Bazen o gerçek; üzücü, bazen de fantezi bir elbise içinde deşet ve muammaya boğulmuş, bazen de insanı aldatan yoğun sembolik anlatımlarla karmaşık bir ağ içinde mizahi olarak karşımıza çıkar. 'Alî es-Sibâî özetle insanı -bu eserindeki her iki öyküsünde de- felaket penceresinden görür. Ona göre bu felaket penceresi insanın içi gibi dışı için de bir gerçek penceredir. Bunun yanında o çehresi güzelleştirilmeyen ve daima ondan hoşnut olunmayan, insanlık seviyesinin düşmesi nedeniyle yeryüzünde sayıları, sıkıntıları ve azapları artan sıkıntılı insanların yüzlerindeki perişanlık, gerçekle karşılaşmak isteyen kimsenin önünde duvarları olmayan keşfedilen alandır. Yani gerçek.¹²

¹⁰ Mecelletu Entelcinsyâ, "eş-Şeytânu ve'l-Mer'etu fi Benâti'l-Hâibât li-Kâsi'l-'Arabî 'Alî es-Sibâî", erişim: 11 Kasım 2018, <https://www.intelligentsia.tn/للشيطان-والمرأة-في-بنات-الحائبات-للق>

¹¹ en-Nâkıd el-'Irâkı, "el-Mukârabetu'l-Edebiyye... Fî Benâti'l-Hâibât li-'Alî es-Sibâî". erişim: 21 Aralık 2018, <https://www.alnaked-aliraqi.net/article/44285.php>.

¹² Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 4-5.

"Tahtadan Kılıçlar " adlı öykü şu şekilde özetlenebilir:

Saddam Hüseyin Dönemi, zulmün bütün şiddeti ile Irak'ın tamamını esir aldığı bir dönemdir. Zulüm o kadar artmıştır ki kadınlar fuhuş yaptıkları iddiaları ile meydanlarda herkesin gözü önünde infaz ediliyordu. Bütün bu zulümlerin yapılması için vesvese veren İblis öyküde sahneye çıkar ve kendi kendine konuşmaya başlar. Öyküde başrolü oynayan İblis bütün yaptıklarının kendisinin bir imtihanı olduğunu ifade ederek bunun için de Nuh'un gemisine binip insanlar arasına karıştığını, onlara hep kötülük yapmalarını telkin ettiğini söyler. İblis vesvese vererek dünyada ne gibi kötülöklere neden olduğunu ispatlarcasına vesvese verdiği kimselerin adlarını da söyleyerek durumu somutlaştırır. İblis yaptırdığı bu kötülöklere nedeninin kendisi olmadığını, sadece insanları teşvik ettiğini, onlar üzerinde bir gücünün bulunmadığını da ekler. İblis ayrıca onların yaptıkları kötülük ve günahların nedeninin bizzat kendisi olduğunu onlara telkin ederek onların vicdanlarını da rahatlatır.

Olayın geçtiği zaman 2000'li yıllardır ve İblis yine sahnededir. 7 Ekim 2000... Yine kadınlar meydanlarda fuhuş yaptıkları iddiaları ile infaz edilmeyi bekliyor. İnfazı seyretmek için insanlar toplanmış. Kimisi üzgün, tedirgin... Kimisi umursamaz... Kimisi ne olduğunu anlamaya çalışan yabancı...

İblis ve karşısında infaz edilmeyi bekleyen kadın... İblis öyküde elinde bir kılıç¹³ ile okurun karşısında... İblis sembolik bir anlam ifade eden kılıcı ile karşısındaki kadını -gerçek anlamda Nâşiriye halkını- korkutmaya çalışır.

*Çıplak olarak fahişemin önünde duruyorum... Kılıcım hariç. O fahişe onunla çıplak olarak birlikte olmamı seviyor. Kılıcım elimde. Her ne zaman onunla birlikte olmak için geldiğimde engelliyor. Çıplaklığı beni dehşete düşürdü.*¹⁴

İblis insanları cezbetmek için öyküde sürekli olarak kadın ile olan diyaloglarında cinselliğe vurgu yapar. Kadın, İblis'in kılıç sembolü ile yaptığı bu korkutmasına cinsel olarak yetersiz anlamında "iktidarsız"¹⁵ diyerek İblis'e cevap verir. Kadın, kendisine zulüm edenlerin kılıçları ile kendisini yaralarken onların akın akın gelen bu yaralamaları karşısında dünyanın sessiz kaldığını haykırır. Bu trajik sahnede kılıcının güçlü olduğu bu nedenle erkeklerin güçlü olduğunu söyleyen İblis'e kadının cevabı şu olur:

Kadınlar esastır. Onlar mükemmel varlıklardır. Çünkü onlar rahme sahiptir. Allah, kadını yavrularını savunan kedim gibi hayatı seven olarak yaratmıştır. Allah erkeği ise büyük kedi gibi öldürmesi için yaratmıştır. O (erkek) soyumu ve akıcı hayatı sınırlandırmaktadır.

Gururlu ve kendine güveni tam bir şekilde cevap vermeye devam eder:

*Biz -fahişeler- hayatın karanlık bölgesindeyiz. Öyleyse değerler bizden kaynaklanıyor. Aydınlik bölgelerden; tüccarların bölgelerinden değil.*¹⁶

Kadın bu diyalogların ardından onu kendisinden uzaklaştırmaya çalışır ama

¹³ Öyküde sıkça kullanılan kılıç sosyal ve siyasal gücün sembolüdür.

¹⁴ Sibâi, *Benâtu'l-hâibât*, 45.

¹⁵ Yazar burada "iktidarsız" ifadesi ile zimnen Saddam Hüseyin ve onun zulümlerini destekleyen Baas Hükümetinin Nâşiriye kentini ele geçiremeyeşine vurgu yapmaktadır.

¹⁶ Sibâi, *Benâtu'l-hâibât*, 54.

başarılı olamayarak İblis ve onun gibi kötülüğü temsil edenlere teslim olur.

İblis bu trajik sahnenin ardından öyküde sürekli olarak yaptığı cinsellik vurgusunu tekrarlar ve okurun dikkatini yapılan bu zulümlerden yine o yöne çekmek ister. Zaten insanın ayağını da bu şekilde kaydırmıştı. Öykü geniş betimlemelerle ifade edilen kalabalığın önünde kadının infaz edildiği ana gelir. Fakat teslim olmuş kadın, İblisin karşısında bu son sahnede oldukça mağrur bir şekilde durur. Âdeta meydan okurcasına şu sözlerini haykırır:

*Başımı hızlı bir şekilde kes, çünkü hayatımız kısadır.*¹⁷

İblis'in sözleri artık bir zulmün daha masum bir kadının infaz edilmesi ile trajik bir şekilde gerçekleşir:

*Onu kestim. Evet! Onu kestim. Büzüşük dudaklarının karşı çıkışını süpürdüm. Ustaca bir hareketle boynunu aldım.*¹⁸

'Alî es-Sibâî genel olarak öykülerinde kendisine has bir üslup kullanmaktadır. Yazar çalışmanın konusu "Suyûfun haşebiyetun" adlı bu öyküsünü de, diğer öykülerinde olduğu gibi olaylar arasında bağlantı kurarak olayların iç içe olduğu bir yapıda yazmıştır. Yazar öyküsünde muhatabının dikkatini çekmek isteği ve edebî bir amaç için sembolik bir anlatım kullanmış; gerçek hayatta yaşadığı, şahit olduğu olayları ve özellikle de kadınların gördükleri zulümleri anlatmıştır. Yazar öyküsünde yapılan zulümlere bütün dünyanın dikkatini çekmeyi amaçladığından kadınlara yapılan infaz sahnesini ve bu kadınların o andaki durumlarını uzunca betimlemelerle tasvir etmek suretiyle öyküdeki genel amacının ne olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Öykünün başlığı "Suyûfun haşebiyetun" (Tahtadan Kılıçlar) öykünün içeriği ile bütünlük arz etmektedir. Çünkü öykü sembolik bir anlam ifade eden kılıç etrafında dönmektedir. Öyküde kılıç sosyal ve siyasal gücün simgesidir.

Hikâyede İblis'in ağzından betimlenen infaz sahnesi ile yine ondan aktarılan 2000'li yılların ahlaksızlıklardan uzak olacağı söylemi öyküde zamanın 2000'li yıllar olduğunu göstermektedir.

*7 Ekim 2000'de, büyük bir kargaşa oldu. Binlerce genç şehrin alanlarını, binalarının çatısını ve sokakların kaldırımlarını doldurdu. Diğerlerine nazaran beni en iyi görmek için birbirlerinin omuzlarına bindiler. Ben de duruyorum...*¹⁹

Yeni 2000'li yıllardan sonra ahlaksızlık yok.

*Dünya ahlaksızlıklardan beri bir şekilde 2000'li yıllara gireceğiz.*²⁰

Öykünün geçtiği yer ise yazarın baştan sona kadar sembolik bir anlatım ile defalarca ifade ettiği "Nâşiriye" kentidir. Yazar öyküdeki "kadım, Sümerli gözler" sembolik ifâdesi ile infazı bekleyen kadına yüklediği anlamlarda "Nâşiriye" kentini

¹⁷ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 68.

¹⁸ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 69.

¹⁹ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 44-45.

²⁰ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 56.

kasdetmiştir.

Kadîm, Sümerli gözlerinden sıcak bir gözyaşı sızdı; o ağlıyor, gözlerini gözlerime batırdı. Gözlerinden korku bakışları fıskırıyordu. Bir anlık bakışından korkuyu -bizzat bakışlarımda- idrak ettiğini anladım. Portakal gibi gökyüzünün son anydı. Sıcak, mor gurub bizi örttü.²¹

Ayrıca infazın gerçekleştiği alanda yer alan Hübûbî'nin heykeli de olayın "Nâşiriye" kentinde gerçekleştiğini göstermektedir.

Başımı hızlı bir şekilde kes, çünkü hayatımız kısadır.

Onu kestim. Evet! Onu kestim. Büzüşük dudaklarının karşı çıkışını süpürdüm. Ustaca bir hareketle boynunu aldım. Onun boynunu keserken kılıcım sanki onu kucaklıyordu. Bu sırada Hübûbî'nin heykeli tam arkasında idi.²²

Öyküdeki şahıslar ise bütün kötülüklerin yapılması için vesvese veren İblis ve zulümlere uğrayan ve bu zulümlerin sonunda infaz edilmeyi bekleyen kadındır.

Öykünün İblis'in ağzından anlatımını seçen yazar, yapılan bütün kötülüklerin nedeni olan İblis ve onun insanlığın ebedî düşmanı olduğu gerçeğinin sürekli olarak öyküde okurun hatırında kalmasını amaçlamıştır. Çünkü yazara göre yapılan bu zulümlerin arka planındaki sebebi İblis'tir.

Öykünün girişinde okura yoğun hikâye tarzında bir anlatım sunan yazar, giriş bölümünden sonra da hikâyenin başkahramanı İblis ve kadın arasında geçen bol miktarda diyaloga yer vermiştir. Bu diyaloglar arasında da hikâye tarzında anlatımlarına devam eden yazar, öyküde mesajını okura etkili bir şekilde ulaştırmayı amaçlamıştır. Hikâye tarzında öyküsüne başlayan yazar, İblis'in rolüne girer ve öykü İblis'in ağzından dökülen şu sözlerle başlar:

Bütün insanlardan daha çok, son derece kötü bir şöhretim var. Bir eşeğin kuyruğundan tutundum ve Nuh'un gemisine girdim. Alçaklık ve hakirliğime rağmen insanların kötülüklerinden büyük nasibe sahibim. Ancak ben evlere sadece kapılarından girerim. İpimi her dokumaya sokabilirim. Çirkinini güzelleştirir; güzeli çirkinleştiririm. Bu konuda bir imtihanım var. Bazıları zengin, bazıları ise kadınlar tarafından sevilerek doğar. Üçüncüleri ise ilimle süslenirler. Kötü şöhretim sebebiyle bir imtihanım var.²³

Yazar, öykünün başlangıcında insanın İblis'le mücadelesine gönderme yaparak insanlığın ilk düşmanı ile olan mücadelesini hatırlatmış böylece de öykünün henüz başında okurun dikkatini çekmeyi başarabilmiştir. Öykü fertlerin ve toplumun hayatlarını cehenneme çeviren İblis'in vesveseleri ile başlar. İblis öykünün bu sahnesinde vesvese verdiği kimseleri ve onlara ne gibi kötülükler fısıldadığını örnekler. Yazar öykünün burasında dünyanın farklı bölgelerinde yapılan kötülükleri ve bu kötülükleri yapan kişilerin okur tarafından tanınan meşhur kimselerden (Hint b. 'Utbe,

²¹ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 64-65.

²² Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 68-69.

²³ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 40.

Selmi'l-Ĥâsir, Enver Sedat, Talibân Lideri Molla Muhammed vb.) olmasını tercih etmiş, yazarın tercih ettiği bu örnekleme ise okurun öyküye ilgisini ve merakını daha da artırmıştır. İblis bu örnek isimler üzerinden öyküde insanın mutluluğunu alır.

İblis'in yaptıkları bu kötülükler ile öyküye yapılan bu girişten sonra öykünün başrolünü oynayan İblis, öykünün ana konusunu oluşturan masum kadınların infaz edilmesine içgüdüleri harekete geçiren, büyük küçük ve erkek kadın herkesi cezbeden bir konuyu yani cinselliği seçer. Öyküde verilmek istenen mesajı İblis aracılığı ile cinsellik üzerinden veren yazar seçmiş olduğu bu konuyu da sembolik bir tarzda başarılı bir şekilde ele alır. Bu nedenle de okura defalarca cinsel tecrübe yaşamış ve doymayan bir nefse sahip bir kadın tasviri yapmış, İblis'in insanın varlığını gasp etmeye başladığı bu sahnede okurun ilgisini artırmak için de sürekli olarak İblis'in elindeki kılıcı kullanmıştır.²⁴

Taze dilim leziz uçlarını yalamaya başladı. Acıları fıskırdı, acım arttı. Beni kuvvetlice, kuvvetlice kucakladı. Kuvvetli bir şekilde kollarının arasında beni eğdi. Hayat kollarının arasında bir çabadır. Havva ile hayatımız sonuç değildir, mutluluk onun kucağındadır: Ait olmaktır. Dudaklarım alt dudaklarımı emerken kurnazca ona şöyle dedim.

Bu derin yara sana geliyor.”²⁵

Öyküde kadın ve İblis arasındaki uzun diyaloglarla okura mesajını aktaran yazar, bu diyalogunda ise zulme uğrayan kadın cinsinin saygıdeğer oluşuna onların rahme sahip oluşlarını sembolik bir anlamda kullanmak suretiyle edebî bir şekilde vurgu yapmıştır.

Onu cesaretlendirmek için kibirli bir şekilde bağırdım:

- Adamın kılıcı esastır.

Sağ kolumu ısırırken öfkeli bir şekilde şöyle dedi:

Kadınlar esastır. Onlar mükemmel varlıklardır. Çünkü onlar rahme sahiptir. Allah, kadını yavrularını savunan kedim gibi hayatı seven olarak yaratmıştır.²⁶

Öyküdeki İblis ve kadın arasındaki uzun diyaloglarda, İblis'in kadının konuşmasını engellemesini okurun anlamaması için dikkatleri başka bir yöne çekmek amacıyla öyküde farklı konulara ani geçişler yapıldığı görülür.²⁷ İblis'in ağzından bu tür aktarımlarda bulunan yazarın bu anlatım üslûbu da öykünün edebî yönden değerini artırmıştır.

Yazar peş peşe getirdiği uzun diyaloglarla öyküde akıcılığı başarılı bir şekilde sağladığı gibi birbirine tamamen zıt olay ve konular arasındaki ani değişimlerinde okurun ana konudan kopmamasını da sağlamıştır.

²⁴ Mecelletu Entelcinsyâ, “eş-Şeytânü ve'l-Mer'etu fi Benâti'l-Ĥâibât li-Kâşî'l-'Arabî 'Alî es-Sibâi”.

²⁵ Sibâi, *Benâtu'l-Ĥâibât*, 48.

²⁶ Sibâi, *Benâtu'l-Ĥâibât*, 53.

²⁷ Mecelletu Entelcinsyâ, “eş-Şeytânü ve'l-Mer'etu fi Benâti'l-Ĥâibât li-Kâşî'l-'Arabî 'Alî es-Sibâi”.

Öyküde yazar örneğin cinsellik ve aşk sahnesini büyük bir ustalıklarla öldürme, yıkım ve kan sahnesine çevirmiş ve bu yıkım sahnesini betimlemek için de Filistin'deki harap durumu kullanmıştır. Yazar burada şehvet sahnesine dalmış muhatabın ilk aslına dönmesi için dini, millî ve insani değerlere dikkatini çeken bir sahneyi yine başarı ile kullanmıştır.²⁸

Dilim şehvetli ağzının koridorlarında yolculuk yaptı. Ansızın müzik durdu. Radyo tembel bir dille yayın yaptı. Siyonist düşmanla savaşmak için Filistinli "Yasemin" in mehri M16 tüfekte. Radyo otomatik bir şekilde umursamazca anırıyor. "Şâib 'Arîkât" Ariel Şaron'un Ardu'l-Eşvâk açıklamasına karşı uyarıyor.²⁹

Öyküsünde olayı okura sunarken farklı bir o kadar da başarılı teknik ve yöntemler kullanan yazar, yapılan bunca zulme kayıtsız kalan bütün dünyaya olan serzenişinde yine sembolik bir anlatım ile birlikte çok etkili bir benzetme kullanmıştır. Yapılanlara karşı güçsüzlüğünü yine kılıç ve iktidarsızlık sembolleri ile ifade eden yazar üzerine düşen hiçbir görevi yerine getirmedeği ve zulme dur demediği, bu olanlara gözlerini kapattığı halde barış çıkırtkanlığı yapan dünya liderlerini New York kibrit kutusunun içinde hiçbir şey yapmadıkları suçlamasıyla edebî bir şekilde eleştirir. Yazar New York kibrit kutusu benzetmesi ile "Birleşmiş Milletler"i kastederek onun zayıflığını vurgulamıştır. Bu benzetme de öykünün sanatsal değerini artırmıştır:

İkinci kez kılıcım öldü. Onu kınına soktum. İktidarsızlık bana saldırıyor. Bütün dünya liderlerinin gözünü kör etti. Onları New York kibrit kutusunun içine koydu.³⁰

Yazarın öyküsünde betimlemelere geniş yer verdiği görülmektedir. Özellikle de kadınların infaz edildiği mekân, zaman, o anda bu olayı seyreden insanlar ve infazı bekleyen kadınlar ile ilgili geniş betimlemeler de bulunmuştur. Yazar o andaki sahneyi o kadar ustalıklarla betimlemiştir ki, âdeta okuyucuya o anı bizzat yaşatmıştır. Yazar öyküde yaptığı bu betimlemelerde ayrıca kahramanların içerisinde bulunduğu psikolojik durumlarını da okura hissettirmeyi başarmıştır.

Fahişe kadınların boyunlarının vurulmasını görmek için uygun yerler edinen gözler bana bakıyor. Erkeklerin gözleri kamaşmış, diğerleri ise ilgisiz. Üzgün ve beni suçlayan sert yüzler bana bakıyor. Diğer taraftan benden yardım isteyen tozlu gözler -umutsuz, yaralı kadın gözleri- de bana bakıyor...³¹

Öyküsünde yine beklenmedik dönüşümlerinden birini yapan yazar, bu trajik dönüşümünde ise İblis'i adalet esasını koyduğu ve toplumu açık bir ahlaksızlıktan temizlediği için bir efendi yapmış ve yazılı pankartlar da bunu somutlaştırmıştır.³²

²⁸ Mecelletu Entelcinsyâ, "eş-Şeytânü ve'l-Mer'etu fi Benâti'l-Hâibât li-Kâşî'l-'Arabî 'Alî es-Sibâî".

²⁹ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 55.

³⁰ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 56.

³¹ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 58.

³² Mecelletu Entelcinsyâ, "eş-Şeytânü ve'l-Mer'etu fi Benâti'l-Hâibât li-Kâşî'l-'Arabî 'Alî es-Sibâî".

*Fahişelerin boyunlarını vuran İblis'e selam olsun!*³³

Öykünün ve olayların sonunun İblis'in lehine olmasını istemeyen yazar, öyküde müthiş bir final yapar. İnfazına az bir süre kalan kadının sahip olduğu cesareten dolayı hürmet ve takdiri hak ettiği bir sahne sunar. Bu sahne ile öykünün zayıf karakteri adeta kahramanlaştırılır. Kadının şu sözüyle ölümün önüne geçtiği görülür:³⁴

*Başımı hızlı bir şekilde kes, çünkü hayatımız kısadır.*³⁵

Yazarın öykünün sonunda toplumda hakir görülmüş insanın ölümüne ve korkuya karşı zafer kazanmasını gözler önünde canlandırdığı görülmektedir. Çaresiz kalmış kadının bu cesareti, normal bir insana nispetle sıra dışı bir olaydır. Öyküde bu sıra dışı olayın ölüm öncesinde bu şekilde sunulması ile öykünün nispeten farklı bir şekilde sona ermesini sağlayan yazar öykünün edebi değerine değer katmıştır.

Öyküsünde Irak tarihi ile sonraki dönem arasında bir olay örgüsü de kuran yazar, bu amaçla Irak Devrimi gibi çağdaş bir tarihî olaya atıfta bulunmuştur.

*Tıpkı hemşerimiz "Seyyid Kâdî'ya vesvese verdiğim gibi. 1958 yılında cumhuriyetin ilânı esnasında emsali askerler başarısız olduktan sonra üzerine gelen yoğun mermilere rağmen "Seyyid Kâdî" "ez-Zuhûr" sarayından kralın bayrağını indirmesi için kahramanlıkla cesaret göstermişti."*³⁶

Yazar öyküsünde vermek istediği mesajında şiir inşasında "Nizâr Kabbânî"den tazminde bulunmak suretiyle öyküsünde akıcılığı sağlamıştır.

Şehir halkının gözlerinin çevrelediği dairenin içinde duruyorum. Kılıcım elimde. Nizâr Kabbânî'nin Hâlid b. Velîd' e nidasını tekrarlayarak sesleniyorum.

"Yâ İbne Velîd! Kiralayacağın bir kılıcın var mı?"

*"Bütün kılıçlarımız tahta oldu."*³⁷

Öyküsünde anlatımı zenginleştirmek isteyen yazar İblis'in güç ve kudretini betimlerken ayetten iktibâsta da bulunmuştur. "Azgınlardan sana uyanlar dışında, kullarım üzerinde senin hiçbir hâkimiyetin yoktur" dedi. (el-Hicr 15/42).

Öyküde İblisin ağzından şu sözler aktarılmıştır:

*Şu sözümü itiraf, kabul ve tasdik ediyorum: İhlaslı kulların dışında onları saptıracağım" "Hiçbir şekilde ihlaslı hiçbir insanı saptırmadım. Buna hiçbir şekilde niyet etmedim. Çünkü bu benim güç ve otoritemin dışındadır."*³⁸

Yazarın "Benâtu'l-hâibât" (Umutsuzluğun Kızları) adlı bu eserindeki ilk öyküsü "Ferâis-u bi siyâbi'l-ferâh" (Mutluluk Elbiselerinin Avcıları) ile çalışmamız "Suyûfun haşebiyetun (Tahtadan Kılıçlar) adlı öykü ile aralarında birçok konuda

³³ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 59.

³⁴ Mecelletu Entelcinsyâ, "eş-Şeytânu ve'l-Mer'etu fi Benâti'l-Hâibât li-Kâşi'l-'Arabî 'Alî es-Sibâî".

³⁵ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 68.

³⁶ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 68.

³⁷ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 58.

³⁸ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 43.

benzerlikler ve paralelliklerin olduğu dikkati çekmektedir.

Öykülerin girişinden başlayan bu ortak noktalar kahramanların mücadeleyi kaybetmiş olmalarından ve sonunda başlarının kesilmelerine, kahramanların Irak'ın Nâşiriye kenti ile özdeşleşmelerine, öykülerin zamanlarının aynı olmasına, öyküde tabiat olayları güneş ve ay tutulmasının ifâde edilmesine ve en önemlisi de konuların benzerliği açık bir şekilde görülmektedir. Yazar eserindeki öykülerinde güneş ve ay tutulması gibi tabiat olaylarını tekrarlamış ve bunları sembolik bir anlamda kullanmıştır. es-Sibâî "Ferâis-u bi siyâbi'l-ferah"ta güneş tutulmasını görme yeteneğini kaybettiren bir özellikte sunarken bu tutulma ile de Nâşiriye şehrinin başına gelen harap durumu ifade eder. Bu öyküsünde ise bu defa da ay tutulmasını sembolik bir anlamda, diğer öyküsündeki güneş tutulmasına yüklediği olumsuz anlamın aksine olumlu bir anlamda kullanmıştır.³⁹ Eserlerindeki bu anlatımlar yazarın öykülerinde benzer konuları ve anlatım tarzlarını seçtiğini açıkça göstermektedir.

Gözleri ayın ışığını yansıtarak parlıyor idi. Penceresinin aralığında tutulmuş ayın rengine bakmaya başladı. O koyu portakal renginde idi. Dedi ki:

- Biz -fahişeler- hayatın karanlık bölgesindeyiz.

Öyleyse değerler bizden kaynaklanıyor. Aydınlık bölgelerden; tüccarların bölgelerinden değil.

Konuyu değiştirmeye çalışarak şöyle dedim:

- Tutulmuş ayın tarafına bakma. Hiç evlenmemiş, kocasız olacaksın. Bu komşumuzun yedi kızının kulaklarına tekrarladığı şeydi.⁴⁰

Yazar öyküsünün başlangıcında İblis'in verdiği vesveselerin ve bunların dünyada ne gibi büyük kötülöklere neden olduğunu İblis'in ağzından aktarmış idi. Aynı şekilde öykünün sonunda yine İblis'in vermiş olduğu vesveselere dönerek öyküde konu bütünlüğünü mükemmel bir şekilde sağlayan yazar, okurun öyküde yer alan bütün zulümlerde öykünün ana kahramanının oynadığı rolü unutmamasını da tekrar hatırlatmıştır. Bu da öyküde verilmek istenen mesajın muhatapta kalıcılığını sağlamıştır. Yazar ayrıca bu vesveselerinde İblis'in insanı kıskırtmasının çok üzücü olaylara neden olduğunu ifade etmiştir. Yazar öyküsünün sonundaki bu hatırlatmasında 1958 Irak devrimi gibi tarihi bir olaya atıfta bulunmuş, diğer örnek olayında ise halk arasında yaygın anlatım olan Manşûr'un amcasını öldürmesini dile getirmek suretiyle öyküsünde farklı hikâyeler kullanarak kendine özgü bir üslûbu olduğunu çok açık bir şekilde ortaya koymuştur. Yazar kullandığı bütün bu örneklerindeki seçimleriyle okurun olaylara ilgisinin daha da artmasını sağlamış ve insanın ölüm ve şehvete karşı meydan okumasının nasıl mümkün olduğunu sunan son sahne ile de öykü kısmen de olsa olumlu bir şekilde bitmiştir.

Sonuç olarak 'Alî es-Sibâî'nin "Suyûfun Hâşebiyetun" adlı bu öyküsü, Saddam Hüseyin Döneminde Iraklıların özelde ise Nâşiriye halkının yaşadıkları zulümlerin edebî bir dille anlatıldığı bir çalışmadır. Yazar gerçek hayattan alınmış bu konuyu,

³⁹ en-Nâkıd el-'Irâkı, "el-Mukârabetu'l-Edebiyye... Fî Benâti'l-Hâibât li-'Alî es-Sibâî".

⁴⁰ Sibâî, *Benâtu'l-hâibât*, 54-55.

öyküsünde sembolik anlatım ve bolca kullandığı diyaloglarla akıcı bir şekilde aktarabilmiştir. Okuyucunun ilgisini çekmek için olaylar arasında beklenmedik geçişler yapmış ve farklı semboller kullanmıştır. Yaşananlar ile insanlık tarihi arasında ilgiyi İblis üzerinden kuran yazar, anlatımında kullandığı tarihî olay ve edebî metinlerden yaptığı tazminler ile de öykünün sanatsal değerini arttırmıştır. Yazarın ayrıca önceki eserleriyle bu öyküsü arasında konu ve kullandığı semboller bakımından da bir ilgi kurma hedefinde olduğu görülmektedir. Yazar, bu hedefi ile okura kendisine has üslûbunu aktarabildiği başarılı bir öykü ortaya koymuştur.

4. Tahtadan Kılıçlar Adlı Öykünün Çevirisi

Bütün insanlardan daha çok, son derece kötü bir şöhretim var. Bir eşeğin kuyruğundan tutundum ve Nuh'un gemisine girdim. Alçaklık ve hakirliğime rağmen insanların kötülüklerinden büyük bir nasibe sahibim. Ancak ben evlere sadece kapılardan girerim. İpimi her dokumaya sokabilirim. Çirkini güzelleştirir; güzeli çirkinleştiririm. Bu konuda bir imtihanım var. Bazıları zengin, bazıları ise kadınlar tarafından sevilerek doğar. Üçüncüleri ise ilimle süslenirler. Kötü şöhretim sebebiyle bir imtihanım var. Herkesi, bu kötü şöhretin su dolabına bağladım ve su dolabı döner oldu. Bu su dolabı, insanoğlunun kötülükleri ile dönüyor. Yalnız iyiler bu su dolabından kurtuldular. "Hint bint 'Utbe"nin göğsüne vesvese verdim. Allah'ın aslanını avlamak için Vaşşî'yi eğittim. "Selmi'l-Hâsir"ın göğsüne vesvese verdim. Kuran'ı satın parasıyla çalacağı ud satın aldı. "Windsor Dükü"nü göğsüne vesvese verdim ve onu sevdiği kadınla evlenmek için İngiltere tahtından vazgeçirttim. Avusturya veli ahtı "Lutrak"ı teşvik ettim. Hür yaşamak uğruna Avusturya mülkünü sattı. Paris'te fahişe bir kadının koynunda ölü olarak bulundu. "Muhammet Enver Sedat"ın göğsüne vesvese verdim. "Âdil İmâm"a "Hiçbir şey görmeyen şahit" adlı tiyatroyu sunmasını emretti. O otoritesine karşı çıkan göstericilerin gözyaşlarını akıtan gaz bombasıydı. Salvâdor Dâli'nin göğsüne vesvese verdim, bıyıklarını uzattı ve o ikisinden hız çağının (sonsuz) bilmecelelerini yaptı. Çeçenistan'da terör gruplarını izleme bahanesi ile korkutucu savaşlar tutuşturdum. Benim durumum defalarca düşüp zarar görse bile kum torbasını bırakmayan boksörün benzeridir. Ben "İblis", kum torbam kötülüklerdir. Balkanlarda savaşlar çıkardım. O savaşlar çok sert ve vahşi idi. Afrika'nın ortasında "Tûtî ve Hûtû" kabileleri arasında korkunç vahşetler yaşatarak mezbaneler yaptım. Tüccarların göğsüne vesvese verdim, Doğu'ya "Bâlât"⁴¹ ticaretini soktular. Böylece de Batı'nın çöplerinin çöp kutusu olduk. Afganistan'da Talibân lideri "Molla Muhammed Ömer"ın göğsüne vesvese verdim ve o da "Bamyân"⁴²da Buda heykellerini yerle bir etti. Bu sınırdan da durmadım. Dünyayı ona karşı kışkırttım, böylece dünya putların yerle bir edilmesini bir trajedi olduğunu tasavvur eder oldu. Nepal veliahdını kışkırttım ve o, babası ve annesi başta olmak üzere ailesinden yedi kişiyi öldürdü; bir kadın uğruna tahtından vazgeçti. Günler önce uluslararası hukuk

⁴¹ Avrupa'dan getirilmiş kullanılmış elbiseler.

⁴² Afganistan'da bir şehir.

ile insan medeniyeti arasında yeni bir soğuk savaş yapmaya niyetlendim. Yükselttiğim bir parolam vardı: "Bir kadınla birlikte olmayacağım ve sevgilinin bekâretinin parçalanmasından zevk almayacağım." Çünkü ben bunu yaparsam derhal ölürüm. Hayatımın sonu ile ölümümle sözleşme vaktim sevgi ile başlar. İsteyerek gönüllü bir şekilde ölmeyi kötü görürüm. Bunun için bu kötü şöhretimi "Tebrietün"⁴³ şeklinde özetlemeye karar verdim.

Ulûhiyyet iddia edenlerin sayısı nübüvvet iddia edenlerden, nübüvvet iddia edenlerin sayısı ise melekleri sevgilileri olarak iddia edenlerden daha çoktur. Ben ise şeytan olduğumu iddia edeceğim. İlmime göre ben şeytanım. Kendi elleriyle kötülük işleyen şu müminlerin tamamının, hiçbir şeyi kendi yapmayan bir varlığa üstünlüğü yoktur. Onun yaptığı tek şey, (insanları) kötülüğe teşvik etmesidir. Şeytanın bütün inkârına ve her şey onların ellerinde olmasına rağmen onlar ona hızlı bir şekilde koşarlarken ellerindekinin kendilerine bir faydası yok. Şu sözümü itiraf, kabul ve tasdik ediyorum. "İhlaslı kulların dışında onları saptıracağım." Hiçbir şekilde ihlaslı hiçbir insanı saptırmadım. Buna hiçbir şekilde niyet etmedim; çünkü bu, benim güç ve otoritemin dışındadır. Bütün yaptığım şey şudur: Temel olarak kötü insanları teşvik ettim. Hatta teşvikim dahi olmadı. Hata yapanların sileni, günahkârların hatalarının askısı idim. Günahkârlar bütün hata ve günahlarını iki omzuma asıyorlardı.

Her insanı günahlardan beri kılmak için sıkıntının başıma gelmesine razı oldum. Onu bu günahı yapması için teşvik ettim. En azından hiçbir şeyi öfkeden yapmadıkları hususunda onların vicdanlarını rahatlatmak ve işledikleri haramların sebebinin sadece ben olduğuma, benim aklım ile olduğuna ikna etmek için kendim için böyle bir konuma razı oldum. Lakin (o insanlar) işledikleri bütün suçları, hata ve günahları kendi elleriyle işlemelerine rağmen onlardan, fayda sağlayan ben değilim; bilakis bizzat kendileridir. Kendilerinden başkasına faydası dönmeyen iş ve şeyleri yapması için insanları teşvik etmekten dolayı beni cezaya maruz bırakacak nedir? Onları hata ve günaha ne düşürdü? Onlar bilmiyorlar mı ki o bir günahdır? Ondan sakınsınlar. Bunun hata olduğunu bilmiyorlar mı, ondan uzaklaşınsınlar.

7 Ekim 2000'de, büyük bir kargaşa oldu. Binlerce genç şehrin alanlarını, binalarının çatısını ve sokakların kaldırımlarını doldurdu. Diğerlerine nazaran beni en iyi görmek için birbirlerinin omuzlarına bindiler. Ben de duruyorum..."

Kedisini yavruları yanında eğlenirken sağ eliyle yüzünü yıkarken gördüm. Hain bir gülümsemeye şahit oldum. Zarif bir meydan okuyuşla ona dik dik baktım. Basitçe şöyle dedi:

- Kılıcını indir. Kılıçtan yeterli olanı gördüm.

Kılıcımın gücünü yokladım. Elimle onu aniden çekip aldım. Elim kendiliğinden ona masaj yapmaya başladı. Onu parlatıyor, üzerinde gidip geliyor, temizliyor,

⁴³ Tebriye, yazarın merhum arkadaşı Emced Târik en-Neccar'ın kendisinden hikâyede yazmasını istediği vasiyetidir.

⁴⁴ Çıplak olarak fahişemin önünde duruyorum... Kılıcım hariç. O fahişe onunla çıplak olarak birlikte olmamı seviyor. Kılıcım elimde. Her ne zaman onunla birlikte olmak için geldiğimde engelliyor:

Kılıç haber olarak kitaptan daha doğrudur.

Gerçekle oyun arasındaki çizgi (kılıcın) yüzündedir.

Çıplaklığı beni dehşete düşürdü. Beni sarhoşluk verici ve baş döndürücü bir titreme aldı. Mutlu oldum. Yumuşak, bronz elini uzaklaştırırken tatlı bir şekilde fısıldadı. Kılıcım esmer. Kılıcını indir.

sertleştiriyor. Kaylûle saatlerinde kedisine masaj yaptığım gibi. Nitekim kedi geriniyor ve sırtını uzatıyordu. Gizlice sinsi sinsi anlaşılabilir bir bakışla kılıcıma baktı. Sarhoşluk ve şehvete dalmış işitilecek bir sesle ona fısıldadım.

- Bu kılıcımla senin kibrini engelleyeceğim.

Kılıcım elimdedir. Kılıcım uzamaya, o esnada yatak üzerine konulan radyodan da sakın müzik nağmeleri yükselmeye başladı. Yatağın üzerine konulmuş radyo yayın yapıyordu. Kılıcım hızlı bir şekilde gerildi. Dik durdu, hemen akabinde kendiliğinden sertleşti. Parıltılı esmer gözü ile şiddetle saldıran parıltılı kılıcım keskin oldu.

Bir gün "Seffâne bint Hâtim et-Ṭâi"ye "Kadınların hoşlandığı şey nedir? Diye sordular. O da şöyle cevap verdi: "cinsel ilişki" "cimâ"dır. " Ona yeniden sordular: "Sen bekâr olduğun halde bunu nereden bildin?" O şöyle cevap verdi: "Annem ebe idi. Doğumları esnasında ölüm anları gelmiş kadınların doğum sancısı çektikleri anlarda bile ölüm kendilerine ulaşmasına rağmen eşleri ile ilişkiye girmek için (istekli) kaldıklarını görür idim." Gözlerim süslenmiş, iri göğsün dönmesi ile leziz, yumuşak vücudunun coğrafyasında yolculuk etmeye başladı. Gözlerim (vücudunun) dikkat çekici kıvrımlarını keşfediyor. Bir yandan da salâvatlarımı⁴⁴ okumaya başladım... Bronz renkli tepeleri üzerinde:

Ağzından çıkan tatlı havayı (içime) çekiyorum.

Her gün güzelliğini düşünüyorum.

İsteğim hoş sesini işitmektir.

Öyle (sevgili) ki kuzey rüzgârının hışıltısına benzer.

Sevgi, gençliğimi uzuvlarıma tekrar döndürecek.

Ruhunu tuttuğun elini bana ver.

Onu kucaklayacağım ve onunla yaşayacağım.

Beni bir kez daha isminle ebediyete kadar çağır.

Çağrın ebediyen icabet edilmeksizin asla sâdır olmayacak.

Parmaklarının gizliliklerini keşfetmeye başladı. Lezzetinden haz alıyordu. Taze dilim leziz uçlarını yalamaya başladı. Acıları fışkırdı, acım arttı. Beni kuvvetlice, kuvvetlice kucakladı. Kuvvetli bir şekilde kollarının arasında beni eğdi. Hayat kollarının arasında bir çabadır. Havva ile hayatımız sonuç değildir, mutluluk onun kucağındadır:

Ait olmaktır. Dudaklarım alt dudaklarımı emerken kurnazca ona şöyle dedim.

- Bu derin yara sana geliyor.

Ah! Demedi. Bağırmadı. Ondan tatlı, tatlı bir gülüşten başka bir şey çıkmadı. Tatlılık ve sıcaklık aktı. Acı alay ile dolu bir ton sesiyle sorarak bağırıldı.

- Silahın nerede? İktidarsız!

Kılıcımı tekrar boynuma astım. İçim yanarken O tatlılıkla gülüyor. Sanki fısıltı gibi gizli bir sesle dedi ki:

⁴⁴ Mumyanın ayağının altında, yazanın isminin kaybolduğu, altın levhada yazılı bulduğum Salâvatlar.

- Birçok kılıçla yaralandım.

- .....

- Sen kılıçsızsın.

Bir an sakinleşti. Sonra dikkatli bir tonla devam etti:

Onlar çıplak oldukları halde beni kılıçlarıyla yaraladılar. Onlarla bütünleştim. Onlar beni yaralarken dünya, onların akın gelen derin yaralamaları karşısında duruyor, sakinleşiyor. Onu görmüyor, işitmiyorum. Dalgalarını, -yaralamalarını-beni boğan mavi bir deniz gibi hissediyorum. Bu ani titremeler ile yaralamalarıyla dünya kapılarından rüya şehirlerine geçiyorum. Onlar üzerimde iken rüyalarımın dünyalarına ulaşıyorum. Umutsuzca beni yaralıyorlar. Rüya görüyorum. Ümitli bir şekilde rüya görüyorum. Ansızın yaralamayı durduruyorlar. İstemeyerek rüyalarımın şehirlerinden ayrılmak durumunda olduğum için ağlayarak "ah" ediyorum. Bunun için yolculuğumu yeniliyorum. Öyle ki...

Şöyle diyerek sözünü kestim:

- Fuhuş ile mi?

Süratli bir şekilde göz kırptı. Yüzüme baktı. Bakışlarında iyi bir şekilde tanıdığım bir ses vardı. Gözlerini sıcak, bâkir bir hüzün kapladı. Bir an sustu. Sonra dudaklarında küçümseyerek bakışlarını yansıtan, yapmacık bir gülümseme ile bana şöyle dedi:

- Sevgin, fahişeliğimin sebebidir.

- Dehşetimi gizledim. Kalbim o esnada acı hissediyordu. Çünkü bunda ortak idim. Acıyan, sevgi duyan bir lehçe ile dedim: Üzgünüm.

Ekşi bir sesle konuyu değiştirme çabasını tamamladım ve dedim ki:

- Şehvetler olmasaydı var olunmaz ve insan yaşamazdı.

Şöyle diyerek başını salladı:

- Sen beni, şehvetler ile görüyorsun, ben de seni şehvetler ile görüyorum.

Dedim:

- Onlar seninle ruhları ile değil, kılıçları ile birlikte oluyorlardı.

Beni arsız bir şekilde süzüyordu. Göz göze geldiğimizde gözünü kapatıyordu. Gözleri kapalı ve tedirgin, telaşlı bir sesle bana sordu:

- Sen de biliyorsun ki onların senin gibi ruhları yok.

Dedim:

- Bir ruha sahip olan yaralayan kılıca sahip olamaz.

Bana inatla baktı. Gözleri düşmanlık saçıyor. Sert ve soğuk bir şekilde şöyle dedi:

- Sen içinde bir kılıcımın olmadığını biliyorsun.

Çakalların ulumaları kulaklarıma girdi. Suçüstü yakalanan bir öğrenci gibi şöyle dedim;

- İyi... İyi...

Ona bunun ifade ettiği halk inanışını açıkladım. Yılın başında çakalların ulu-

maları işitildiği zaman bu iyilik ve iyimserlik için bir sebeptir. Netice olarak bu yılımızda şanslı olacağız ve bu yıl bereketli geçecek. Üzerine yattım onu sıkıca kucakladım. Kollarım sırtından onu içine alıyordu. Sert, inatçı, zorlayıcı bakışlarının altında ona edepsiz bir şekilde şöyle dedim:

Kılıcım güçlüdür, diktir. Al.

Beni kendisinden uzağa itti, kalktı, ayakkabımı aldı, çıplak olarak büyük ke-diye hücum etti. Yavru kedilerinden bir yavruyu yutuyor, anneleri büyük kedi ise cesaretle onu savunuyordu. Ona neşeli, açık bir şekilde seslendim.

- Kılıcımı al. Onunla bana vur.

Ayakkabılarımı fırlatıp atarak bana doğru döndü. Çıplaklığı tıpkı taze süt gibi yoğun, doyurucuydu. Tatlı ve titrek bir sesle bağırdı:

- Kadınlar esastır.

Onu cesaretlendirmek için kibirli bir şekilde bağırdım:

- Adamın kılıcı esastır.

Sağ kolumu ısırırken öfkeli bir şekilde şöyle dedi:

- Kadınlar esastır. Onlar mükemmel varlıklardır. Çünkü onlar rahme sahiptir. Allah, kadını yavrularını savunan kedim gibi hayatı seven olarak yaratmıştır. Allah erkeği ise büyük kedi gibi öldürmesi için yaratmıştır. O (erkek) soyumu ve akıcı ha-yatı sınırlandırmaktadır.

Ona doğru kalktım. Çıplaklığı çıplaklığıma kattım. Kalbi kalbim gibi şiddetle çarpıyordu. Kılıcım kınının dışında diktir. Kalbim kalbinin yanına hareket etti. Onu elimle eğdim. İki kalbin tek olması için onu kucakladım. Gözleri ışıdamaya başladı. İki gözü de Sümerli idi. Benzeri olmayan farklı bir ışıdamaya atıyorlardı. Bu gözler tıpkı siyah mermer yığını idi. Beni çağırıyor, beni istiyor. Uzun, kavisli kirpiklerinin altında parlayan bir şevk üflüyor. Gece ıslak ve taze idi. Tazeliği beni canlandırdı. Ona sordum:

- Adam niçin fahişeyi anlamsız bırakıyor.

Gözleri ayın ışığını yansıtarak parlıyor idi. Penceresinin aralığından tutulmuş ayın rengine bakmaya başladı. O koyu portakal rengine idi. Dedi ki:

- Biz -fahişeler- hayatın karanlık bölgesindeyiz. Öyleyse değerler bizden kay-naklanıyor. Aydınlık bölgelerden; tüccarların bölgelerinden değil.

Konuyu değiştirmeye çalışarak şöyle dedim:

- Tutulmuş ayın tarafına bakma. Hiç evlenmemiş, kocasız olacaksın. Bu kom-şumuzun yedi kızının kulaklarına tekrarladığı şeydi.

Gülmeye başladık. Tıpkı kaçan tavşanlar gibi göğsünün titremesi beni kış-kırttı. Ona adamın kılıcının nasıl temel olduğunu öğretmek istedim. Kılıcı kınından çektim. Patlama derecesinde gerildi. Onu şiddetli bir arzu ile kucakladım. Dilim şeh-vetli ağzının koridorlarında yolculuk yaptı. Ansızın müzik durdu. Radyo tembel bir dille yayın yaptı. Siyonist düşmanla savaşmak için Filistinli "Yasemin" in mehri M16 tüfekte.

Radyo otomatik bir şekilde umursamazca anıyor. "Şâib 'Arfâkât" Ariel Şaron'un Ardu'l-Eşvâk⁴ açıklamasına karşı uyarıyor.

İkinci kez kılıcım öldü. Onu kınına soktum. İktidarsızlık bana saldırıyor. Bütün dünya liderlerinin gözünü kör etti. Onları New York kibrit kutusunun içine koydu. Tekrar barış çanları çalmaya başladı.

"Yeni 2000'li yıllardan sonra ahlaksızlık yok"

- "Dünya ahlaksızlıklardan beri bir şekilde 2000'li yıllara gireceğiz"

Bütün hataların sebebi tek kadın Havva'yı hatırladım. Dünya liderlerini alkışlamaya ve insanları coşku ile zılgıt çekmeye teşvik ettim. Bu sevinç benim içim mandardır. Onu doğruladım. Lezzetli bedeninin üzerine öpücükleri dağıtmaktan sevindim. Üzerine öpücükler yağıyordu. Üzerine çıktım. Büyük kedinin dışisine binerek (üzerine çıkarak) yaptığı gibi yaptım. Üzerine çıktı. Onu (dişlerini) gıcırdatarak boyundan ısırdı. O miyavlarırken o da miyavlıyor. Ona bindim. Üzerindeyim. Kokusunu koklamaya başladım. Sol kulağımın altından ona yöneldim. Ben inlerken o da iniyor.

.....

.....

Şehir halkının gözlerinin çevrelediği dairenin içinde duruyorum. Kılıcım elimde. Nizâr Kıbbânî' nin Hâlid b. Velîd'e nidasını tekrarlayarak sesleniyorum.

"*Yâ İbne Velîd! Kiralayacağın bir kılıcın var mı?*"

"*Bütün kılıçlarımız tahta oldu.*"

Fahişe kadınların boyunlarının vurulmasını görmek için uygun yerler edinen gözler bana bakıyor. Erkeklerin gözleri kamaşmış, diğerleri ise ilgisiz. Üzgün ve beni suçlayan sert yüzler bana bakıyor. Diğer taraftan benden yardım isteyen tozlu gözler -umutsuz, yaralı kadın gözleri- de bana bakıyor. Bu sırada görünen bir korkuyla beni gözetleyen çocuk gözleri dikkatimi çekiyor. Kılıcımın tarafına bakan çok ümitsiz gözler. Diğer yere bakanlar ise sıcak bakışlı, zenginler ve fakirler; gri elbiseli erkekler, siyah çarşaf giymiş kadınlar, çocuklar ve büyük spor ayakkabısı giymiş ergenler, şişman erkekler ve şişman kadınlar, zayıf erkekler ve zayıf kadınlar, uzun erkekler ve uzun kadınlar, kısa erkekler ve kısa kadınlar... Gürültüler, başlarını evlerinin kapılarından çıkarmaya başlayan, yüzleri kirli çocuklarına bağırarak kadınları cezbeden, bilmiyorum. Niçin beni süzen çocukların yüzlerinde, keder ve fahişelerin üzüntüsüne benzeyen, insanlara üzüntü saçan şeyi gördüm.

Hamile kadınlar sinek sürüsünü çeken şeker kümesi gibi önümde toplanıyorlar. Şehir halkı, üzerinde "Fahişelerin boyunlarını vuran İblis'e selam olsun!" sözleri yazılı pankartları taşıyarak hızlı bir şekilde şehrin merkezine geliyordu.

Muhtelif engel dereceleri ile çeşitli gruplardan engelliler; gözleri kör, soğuk çini gözleri dilsiz, sıcak ve gözyaşıyla dolu, gözleri topal toz dolu, gözleri sağır, insanlar idam edenlerin gözlerine benzer kamaşık, hastalar ve yüzleri sarı, soluk, eski yıpranmış elbiseleriyle yaşlılar da meydanda toplandılar.

⁴ İsrail Ordusu'nun tecdîcen hayati bölgelerde yayılmasının ve oraya hâkim olmasının, Filistin'in yönetimi altındaki bölgelerin içerisine askeri kamplar inşa edilmesinin ve iki bölge arasındaki engellerin resmi geçişlere çevrilmesinin yazıldığı, Şaron ve Barak arasında bilinen antlaşma.

Yüzümü kalabalıklara çeviriyorum, araba sürücülerini trafik tıkağı için onlara bağıyorum; dilenciler dileniyorlar sadakalar istiyorlar, yabancılar seyrettiklerinin tadına varıyorlar, kadınlar seyrettikleri sebebiyle ağlıyor, askerler gördükleri şeylerden dolayı kibirli bir şekilde yorum yapıyorlar. İkinci güneşi, fabrikasından yorgun olarak dönen işçilere benzer şekilde yorgun göründü. Saç örgülerinin uçları gölgeler yansıttı, kadınımsı görünümlü bir genç fahişeler gibi gülüyor, özellikle hamile kadınlar yerlerinde sabit, kindar gözlerle bana doğru bakarken hastalar polisin topuzları önünde kalabalıkları ile tekrar birleşiyorlar. Çok mutlu oldum; çünkü yeni bir kalabalığı ve seyircilerden bir münafığı ele geçirdim. İnsanlar daima kader ve kazanın bir sonucu olan barışı tercih ederler. Kendilerine ne yapacağımı bekliyorlar. Fahişelerin önünde durdum. Yüzleri kireç renkli, solgun, sarı fahişeler... Gurup anları müzik çalmaya başladı. Renkleri sıcak. Sessizliğe büründüler, kızardılar, dikilip kaldılar. Kılıcım bakıyorlar. Bakışları kuşkulu, acı bir ümitsizlikle dolu, benimse çelik, parlak kılıcım elimde. Öyle ki üzerinde yaldızlı altın ve gümüş harflerle ismim "İblis" yazıyordu. Elektrik direkleri zayıf, parlak olmayan ışıklarını üzerlerine düşürüyordu. O yücelere yükselirken soğuk madenin parlamasına tebessüm etmeye başladım. Kamaştırıcı bir şimşek ile solgunluğuna acı verdi. Her şey hızlıca tamamlandı. Sırada onların birincisi bağırmadı. Şaşkın, endişeli ve son bir nefes alıştan başka bir hareket yapmadı. Korkarak ağırbaşlılıkla başlarını indirdiler. Fahişenin başını çektim. Vahşi bir şekilde bağırarak burnunu ısırmaya başladım: "Hain."

Bakışlarım Hübûbî'nin heykeli üzerine geldi. Bronz yüzünü yaptığımdan tiksinerken çevirdi. Arkasında "Fahişelerin boynunu vuran İblis'e selam olsun!" yazılı pankartların sayısı çoğaldı. Polis onlardan başlarını kaldırmalarını istedi. Kalabalık topluluğun içerisinde bakarak başlarını kaldırdı. Ayçiçeği gibi, korku ile kılıcımın tarafına baktıkları anlar; vücutları ateş volkanlarıdır. Kokmuş ter üflüyor. Kulağımdan önce kalbimi delen kalplerinin sadâlarını açıklıkla işitiyorum. Yüzleri soluk, hareketleri titrek ve felçli; bana nefret dolu üzgün bakışlarla baktılar. Üzgün, perişan. Gözleri kırmızılıkla dolu ve uykusuzdu. Gözlerinde morluk göründü. Metresim aralarına sığındı. Elektrik direkleri solgun sarı ışıkları ile alanın üstünde ikinci bir gökyüzü, açık bir gökyüzü yaptı. Metresim, zelil bir sığınma içerisinde benden yardım dileyen bir ima ile başını hareket ettirdi. Alnında çok yoğun, ıslak ter taneleri gördüm. Kalitesiz makyajının üzerinden akan, onu silen, tırmalayan ve bozan ter damlalarının üzerine vuran ışığın koyuluğunu hissettim. Alanın etrafını çevreleyen binaların ardından güneş görünmez oldu. Kırmızı renkler, ardından mor, ardından ise menekşe renkleri ayrılmaya niyetlendi. Ülkenin semalarında su birikmiş asfaltın yüzeyine binlerce karışık renkli ışıkları yansıtarak ilerliyor. Sıcak canlı, taze yoğun, parlak renkler... Doğrusu sevimli, mor bir akşamdı. Metresim zincirlerinden kurtulma çabası ile sert bir şekilde hareket etti. Elbisesinin düğmesinin ani bir hareket ettirmesiyle kaçtı. Bronz renkli ışıklar parıldadı. Dar elbiselerinin tutuklamalarından kaçanların göğüs tarafı onu yansıttı. Benden yardım isteyerek bağıyor:

- Benden vazgeçtin mi?

Ona doğru bir adım ilerledim. Mesafe uzaktır, uzak. Başka bir adım daha attım, mesafe hâlâ uzak, sonra yarım adım daha attım. O anda gözlerini feryat ederken

ve isterken gördüm. Ona cevap verdim.

- Sen kendinden vazgeçtin. Sana yardım edemem. Feryat etti:

- Lakin ben sevgilin değil miyim?

Sustum ve ona cevap vermedim. Büyük bir sıkıntı ile sesi titredi. Ağlayarak:

- Hayatımın tamamı senin mülkündü.

Dedim ki:

- Seni insan yapmaya çok çabaladım hem de asaleti olan bir insan.

Dedi ki:

Kalbin (aramızda) hükümsün.

Dedim ki:

- Dut yaprağı senden düştü.

Rica etti:

- Kalbini istiyorum.

Dedim ki:

- İblis'in kalbi olmaz.

Sustu, ona şöyle dedim:

- Kalbimle boynunu rehin alamazsın.

Kadîm, Sümerli gözlerinden sıcak bir gözyaşı sızdı; o ağlıyor, gözlerini gözlerime batırdı. Gözlerinden korku bakışları fıskırıyordu. Bir anlık bakışından korkuyu -bizzat bakışlarımda- idrak ettiğini anladım. Portakal gibi gökyüzünün son anıydı. Sıcak, mor gurub bizi örttü. Hasretle şöyle dedi:

- Senden bir sevgili yapmaya çalıştım; fakat başaramadım.

Bu anda yüzünde soğuk, uyumlu bir gülümseme esintisi görülmüyordu. Dedi ki:

- Seni rezil edeceğim.

Kendimi, kalbimin parçalanışlarını gizlemek için zorlar bir şekilde buldum. Ayakları altında okuduğum salâtları hatırladım. Hayatım her türlü hürmetim üzerinde, yaşadığım hayattaki rolüm temsili değil. Aniden gerçekleşen hayat tiyatrosunda tek gerçek ben idim. Oradaki rolüm gerçektir, o da İblis'in rolüydü. Onun yanında kaburga kemikleri arasında çarpan bir fare vardı. O da kalp idi. Şayet seven bir kalbe sahip olsaydım, bu ölüm vaktim olurdu. Dedim ki:

- Metresim! Mesele bütün sadeliği ile budur. Başının kesilmesi hayatımın devamı içindir.

Dudaklarını sıkı, ilan ederek:

- Başım kılıcının rehinidir. Vur.

Ona doğru bir adım ilerledim. Mesafe uzaktır, uzak. İkinci bir adım daha attım. Hâlâ uzaktı. Peşinden yarım adım daha attım. O anda gözlerini feryat ederken gördüm. Gözleri yardım istiyordu. Bu karmaşanın ortasında gözleri dolup taşıyordu. Çocuk gözyaşları yanaklarından sessizce süzülüyor. Bir soğukluk hissettim. Nefesim sakinleşti. Kaçış yok. Cesaretimi topladım; derin bir nefes aldım. Kılıcımı kaldırdım. Onu sıkıca tutmamın ardından koluma acı veriyor. Lâkin önemi yok. Onu gözetledim. Dikkatli gözlerini kaldırıyor. Bu sırada metal olan kılıcımın soğuk yüzünde suretim

göründü. Gümüş ve altından harflerle işlenmiş ışıldayan ismim göründü: “İblis”

Kışkırtan kuzey rüzgârının esişinin beraberinde yükselerek benden ayrıldı. Manşûr’un göğsüne vesvese verdiğim vakti⁴⁴ bana hatırlattı. Manşûr, cariyesi ile birlikte amcasını öldürmeyi planladı. Bir an kılıcımı hızlı bir şekilde indirdim. Gümüş yüzeyinin üzerinde sureti göründü. Yüzündeki ifade de suretimizi canlı buldum. Bunu metal soğukluğu gözlerinden öğrendim. Hatta onun boynunun tadından zevk alıyor olduğu ve saniyenin onda birinden sonrası ile karşı karşıya kalacağı şiddetli, keskin, kapan; yumuşak, uysal ve acıdan kurtarıcı şeyler hakkında hissedecekleri aklıma geldi. Bu esnada bedenim yoğun bir şekilde titredi. Kalabalığın, idamı izleyenlerin kokuları etrafımdan yoğun toz gibi yükselmeye başladı. Bana bakan sararmış yüzleri koyu bir sarılık ateşinin kapladığını gördüm. İdamı izleyenlerin göğüslerine idamları protesto etmeleri amacıyla beyaz iç çamaşırlarını yukarı çıkarmalarını vesvese verdim. Tıpkı hemşerimiz “Seyyid Kâdı’ya vesvese verdiğim gibi. 1958 yılında cumhuriyetin ilânı esnasında emsali askerler başarısız olduktan sonra üzerine gelen yoğun mermilere rağmen “Seyyid Kâdı” “ez-Zuhûr” sarayından kralın bayrağını indirmesi için kahramanlıkla cesaret göstermişti. (Bu sırada idamları protesto edenler) geri çekilmeye ve gruplar halinde dağılmaya başladılar. Kılıcımın muhalifi olduğunu zannediyordum. Lakin ona tek muhalif gölgemdi. Çatık açık bir yüzle beni tekrar kışkırttı.

- Başımı hızlı bir şekilde kes, çünkü hayatımız kısadır.

Onu kestim. Evet! Onu kestim. Büzüşük dudaklarının karşı çıkışını süpürdüm. Ustaca bir hareketle boynunu aldım. Onun boynunu keserken kılıcım sanki onu kucaklıyordu. Bu sırada Hübûbî’nin heykeli⁴⁵ tam arkasında idi. Koyu yeşil değneği sağ elinde dik duruyor. Allaha yemin ederim ki, onun boynunu kestiğimde Hübûbî’nin heykelinin dudakları titredi. Rüzgârın kalbini sürüklemesi ile artan elemi dindirmek üzere bedeni ile esasına yöneldi. Metresim yüksek, uzun, kalın ve keskin, yalnız son çılgılığını attı. Lâkin bir dairenin helezonlarla büyümesi gibi kararsızdı. Metresim bir gün bana ninesinin kendisine kılıçla vurulmuş ve bedeninden ayrılmış bir kuşbaşından haber verdiğini söyledi.

Kesik baş yere düştüğü zaman uçtuğunu hissediyor. O zaman metresimin başının uçuyor olduğunu anladım. Uçuyordu... Gerçek bir uçuşu ve gerçek bir rüyayı

⁴⁴ Manşûr yanında tutuklu bulunan amcası ‘Abdullah İbn ‘Alî’den kurtulmak istedi. Adamlarından birisine bunun için bir plan yapmasını istedi. (O kimse) Yanında bir câriye ile beraber ‘Abdullah’ın yanına girdi. Câriye olayı seyrederken ‘Abdullah’ı boğdu. Onu yatağın üzerine uzattı. Sonra câriyeyi boğmaya başladı. Câriye ona şöyle dedi: “‘Abdullah’ın öldürülmesinden farklı olsun. Cellat ise şöyle diyordu. Bu kadının dışında öldürdüğüm hiçbir kimseye acımadım. Yüzümü ondan çevirdim ve onun boğulmasını emrettim. Câriyeyi ‘Abdullah’ın yanına koydum. Kucaklanmış gibi birbirlerine sarıldılar. Sonra evin üzerlerine yıkılmasını emrettim. Sonra Kadı İbn ‘Allâm’ı ve diğerlerini getirttik. (Birlikte olmak isteği ile) Yattıkları esnada evin enkazı altında öldüklerine şahit olmaları için ‘Abdullah ve câriyeye baktılar.

⁴⁵ Yazar eserlerinde “Hübûbî” ye yer vermesini şu şekilde açıklar: “Bilmiyorum, her ne zaman bir hikâye yazmak istesem o aklıma gelir ve hikâyede edinmek istediği yere yerleşir. O Nâşriye şehrinin merkezinde sürekli kendisi ile iç içe olduğumuz bir şahittir...”

yaşıyor, rüyasını bizzat kendisi yaşıyordu. Gerçekten uçuyor. Süzülüyor, çığılığı başının omzundan ayrılması ve tekrar yerine dönmesi ve aynı zamanda bedeninin yere düşmesine kadar sessiz bir çığılık olarak sürüyordu.

Kaynakça

- Demirci, Gülyazar. *Mısır Edebiyatında Kısa Hikâye*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, 2004.
- Hâfız, Sabri, "Modern Arap Kısa Öyküsü- 1". Trc. Azmi Yüksel. *Nüsha Dergisi* 9 (2003): 78.
- es-Sibâî, Ali. *Benâtu'l-hâibât*. 1. Baskı. Dâru Kitâbâtın Cedîdâtin li'n-Neşri'l-İlîkturiniyyi, 2016.
- Suçin, Mehmet Hakkı. "Arap Öykücülüğünde Kilit Bir İsim: Yahya Hakkı". *Son Duvar Dergisi* Mart 1998: 30.
- Tasa, Muhammet. "Suriye Öykücülerinden Mâcid Reşîd el-'Uveyyid'in Sıcak Bir Yaz'ı". *Marife* 6/2 (2006): 133-134. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3343731>.
- Yazıcı, Hüseyin. "Hikâye". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 17: 482-483. Ankara: TDV Yayınları, 1998.
- Yıldız, Musa. "Arap Edebiyatında İlk Modern Kısa Öykü: Muhammed Teymûr'un Fi'l-Kıţâr'ı". *Nüsha Dergisi* 4 (2002): 44.
- Arabicstory, "Ta'rîfu 'Alî es-Sibâî", Erişim: 15 Kasım 2018. <https://www.arabicstory.net/index.php?p=author&aid=2791>.
- Mecelletu Entelcinsyâ, "eş-Şeytânu ve'l-Mer'etu fi Benâti'l-Hâibât li-Kâşî'l-'Arabî 'Alî es-Sibâî". Erişim: 11 Kasım 2018. <https://www.intelligentsia.tn/للشيطان-والمرأة-في-بنات-الخائبات-للكاشي-العربي-علي-سبائي>
- en-Nâkıd el-'Irâkî, "el-Mukârabetu'l-Edebiyye... Fî Benâti'l-Hâibât li-'Alî es-Sibâî". Erişim: 21 Aralık 2018. <https://www.alnaked-aliraqi.net/article/44285.php>.

Summary

The first examples of modern short story were produced by the American writer Edgar Allan Poe, this genre receiving a great interest from the Arab world as did it all over the world and fine examples being produced in this genre. Though this genre dates back in the Arabic literature to such works as the Tales of One Thousand and One Nights, The Antara Legends, Hayy bin Yaqzân, and the Maqâmas, it developed in the modern sense as late as the late nineteenth century, reaching its maturity as late as the early twentieth century. Some critics, establishing a direct link between the modern Arabic short story and the medieval Arab prose, consider the Maqâmas to be the ancestor of the Arabic short story, while some others, rejecting this view, hold that the modern Arabic short story has nothing to do with the past and that it is borrowed from the West as a whole. The first modern short story in Arabic is Fî al-Qiţâr (On the Train) by Muḥammad Taimûr. The genre of short story has received a great welcome in Iraq as has it done all over the Arab world and many successful works have been produced by the Iraqi authors in this genre. Though the history of short story dates back to 1908, the works, in keeping with the criteria of the modern literary short story, were produced by the 1930's generation. The early examples of short stories deal with such themes as the emancipation from the foreign influence, poverty, illness, and illiteracy, while the later ones, in parallel to the cultural progress, address social issues with the technique of internal monologue. The Iraqi short story literature considerably progressed stylistically by means of the new Western methods and techniques of expression, successful works being produced by the Iraqi authors.

'Alî al-Sibâî is one such successful writer of this genre. Born on the sixth of June, 1970, in the town of Nâşiriyya, Iraq, the writer first picked up journalism and later on he worked as an electrical engineer for an Iraqi company functioning in the telecommunication sector. He composed his short story under the title 'Arbâdat 'Uqbi Sijârât al-Zâbit al-'Irâqî (The Roister of the Cigarette Butt of An Iraqi Officer), publishing one of his early literary works, 'Urs fî Maqbara (A Wedding Ceremony in the Cemetery) in the Tunisian journal Ithâf. The writer has been awarded with various prizes for this work and other works of his in the genre of short stories. He has so far published eleven books of short story.

The topic of this study is the second short story of his book Banât al-Khâiba (The Daughters of Despair). The volume, the first story of which is Farâis bi Thiyâb al-Farah (The Hunters for the Clothes of Joy), is a middle-sized book that consists of forty-seven pages. The short story entitled Suyûf Khashabiyya (The Wooden Swords) contains a plot that extends from the past history of Iraq and the city of Nâşiriyya in particular to the subsequent times. The story deals with the oppressions that were perpetrated particularly against women in a certain period in the history of Iraq, i.e. during the rule of Saddam Hussein. The author, who is almost united with the people with whom he co-existed in the story, observed

their hardships and despair, describing the oppressions they suffered. The volume that includes the story was published twice in 2014 and in 2016. It is interesting that the book has two happy girls on its cover illustration in the first print though it included very tragic incidents inside. The choice of such a cover illustration that is squarely opposite the contents of the book is clearly meant to attract the attention of the readers. In the following edition, the cover illustration was replaced with the picture of a weeping girl in line with the character of the work. The story contains a plot that extends from the past history of Iraq and the city of Nāşiriyya in particular to the subsequent times. In this story, in which the author successfully applies the techniques and methods of the genre of short story, tells symbolically of the oppressions that were perpetrated particularly against the women in a certain period in the history of Iraq, i.e. during the rule of Saddam Hussein. The author symbolically tells of a scene in which the women were executed publicly in the squares of the city of Nāşiriyya during the rule of Saddam Hussein when oppression took hostage of the whole of Iraq with all its vehemence; he, being united, as it were, with the people with whom he co-existed, seeks to tragically inform the whole world of the oppressions they suffered.